

**CARACTERISTICILE LEXICO-SEMANTICE ALE LEGISLAȚIEI
UNIUNII EUROPENE**

**LEXICO-SEMANTIC FEATURES OF THE EUROPEAN
UNION LEGISLATION**

ANA-MARIA GOLDAN¹

Rezumat: Un subiect ce prezintă interes deosebit în lingvistica modernă este reprezentat de cercetarea structurii vocabularului prin dezbaterile diferențierii și caracterizării fiecărui subsistem lexical și, implicit, prin problematizarea terminologiei utilizate. Pentru a ne bucura de o traducere eficientă, este nevoie de identificarea câmpurilor semantice și terminologice adecvate, precum și de înțelegerea clară a tonului general și a mesajului transmis. Astfel, vom putea oferi o interpretare corectă a elementelor lexicale, a sintagmelor și expresiilor pe care acestea le formează, precum și a întregului text. Scopul prezentei lucrări este de a evidenția modul de îndeplinire a acestor standarde, în cazul traducerii textelor Uniunii Europene în limba română.

Cuvinte-cheie: Uniunea Europeană, terminologie, sintagme, formulări standard, norme lexico-semantice.

Abstract: A subject of particular interest in the modern linguistics is represented by the research of the vocabulary structure through debating the differentiation and characterization of each lexical subsystem and, implicitly, by questioning the used terminology. In order to enjoy an efficient translation, it is necessary to identify the appropriate semantic and terminological fields, as well as a clear understanding of the general tone and of the transmitted message. Thus, we can provide a correct interpretation of the lexical elements, of the syntagms and phrases that they form, and of the whole text. The purpose of this paper is to highlight how the fulfillment of these standards are met when translating European Union texts into Romanian.

Key words: European Union, terminology, syntagms, standard formulations, lexico-semantic norms.

¹ Doctorand, Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, anne_marie9128@yahoo.com.

1. Considerații preliminare

Printre multitudinea de probleme ce pot apărea în viața juridică, se neglijează din ce în ce mai mult una de o importanță deosebită, aceea a exprimării fenomenelor acestei vieți. Dreptul, ca orice altă știință, se folosește de limbaj, acesta fiind definit în literatura de specialitate ca un sistem lingvistic mai mult sau mai puțin specializat folosit în redarea conținutului de idei specifice unei activități profesionale². În timp ce limba comună cuprinde totalitatea cuvintelor folosite de vorbitorii unei limbi, limbajul specializat cuprinde totalitatea cuvintelor folosite de o anumită categorie profesională. Specific domeniului juridic este limbajul juridic care folosește atât termeni din limba comună, cât și termeni specializați domeniului juridic. Acest tip de limbaj cuprinde ansamblul de termeni sau cuvinte specializate aparținând subsistemului lingvistic sus-menționat, pentru a realiza o comunicare de specialitate non-ambiguă cu funcția majoră de a transmite cunoștințe în domeniul juridic.³ Totodată, limbajul juridic este unul impersonal⁴, având un pronunțat caracter oratoric și o însemnătate mare atât pentru împărțirea dreptății, cât și pentru cercetarea științifică.

Un subiect de un interes deosebit în lingvistica modernă și care are legătură cu traducerea legislației europene este reprezentat de cercetarea structurii vocabularului prin dezbateră diferențierii și caracterizării fiecărui subsistem lexical și, implicit, prin problematizarea terminologiei utilizate. Termenul de grup lexico-semantic se deosebește de structurile lexico-gramaticale sau lexico-sintactice, fiind folosit de cele mai multe ori pentru desemnarea varietăților de structuri lexicale.⁵ Astfel, lingvistul H. Geckeler definește grupul lexico-semantic drept structură ai cărei membri se reunesc pe baza unor proprietăți semantice comune. Conform acestuia, grupul de sinonime, de antonime, câmpul lexical și câmpul semantic reprezintă niște

² I. Coteanu, *Stilistica funcțională a limbii române*, Editura Era, București, 1973, p.46.

³ A. Bidu-Vrânceanu, *Lexic comun, lexic specializat*, în *Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați*, Fascicula XXIV, Anul III, nr. 1, 2010, Editura Europlus, 2010, p. 51.

⁴ S. Sandu, *Structuri morfosintactice în limbajul juridic-sintagma nominală*, Slatina, 2010, p. 1.

⁵ M. Cozma, *Translating legal-administrative discourse*, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2006, p. 159.

grupuri lexico-semanticale.⁶ Pentru a avea parte de o traducere adecvată, trebuie să identificăm câmpurile semantice și terminologice potrivite, precum și să înțelegem tonul general și mesajul transmis. În acest fel, vom putea oferi o interpretare corectă a elementelor lexicale, a sintagmelor și expresiilor pe care acestea le formează, precum și a întregului text. Prin urmare, voi lua în considerare aspecte variate în legătură cu alegerea cuvintelor și felul în care înțelegerea acestora este redată în texte. Mai precis, în lucrare voi discuta în principal despre chestiunile generale referitoare la vocabularul documentelor Uniunii Europene, voi analiza o serie de probleme terminologice și voi identifica aspectele relevante legate de tipologia cuvântului, structură, termeni, fraze și sintagme specifice Uniunii. În final, mă voi referi la anumite particularități semantice, astfel cum au fost ele descoperite prin analiza textelor sus-menționate. Studiul va fi realizat prin metoda comparativă, analizând caracteristicile lexico-semanticale regăsite în variantele din limba română și engleză ale documentelor Uniunii Europene.

2. Tipologia cuvântului și structura

Având în vedere faptul că o mare parte dintre principiile Uniunii sunt din dreptul roman, rezultă o serie de termeni folosiți în legislația europeană care provin din limba latină. În urma analizării textelor Uniunii Europene, din varianta română și engleză, constatăm că ambele variante conțin într-o proporție extrem de mare neologisme de origine romanică, precum: *administrative/ administrativ; to adopt/ a adopta; institution/ instituție; onerous/ oneroasă; procedure/ procedură; to validate/ a valida* și altele.⁷ Observăm faptul că, în exemplele enumerate, cuvintele de origine romanică sunt însoțite de un element lexical român, derivat din același etimon latin. Cu toate acestea, textele legislative pot conține de asemenea neologisme române împrumutate din limba franceză sau derivate direct din limba latină, având echivalent și în engleza veche sau medievală precum: *to acknowledge/ a recunoaște; held/ deținute și strenght/ rezistență*.⁸

⁶ H. Geckeler, *Semantica estructural y teoria del campo lexico*, Editorial Gredos, Madrid, 1976, p. 305-306.

⁷ M. Cozma, *op. cit.*, p. 160.

⁸ A. Chesterman, *Memes of translation, the spread of ideas in translation theory*, Editura Benjamins, Amsterdam, 1997, p. 92.

După o studiere amănunțită a documentelor Uniunii Europene din România, rezultă că majoritatea neologismelor folosite au un înțeles abstract, iar punerea lor laolaltă creează pe de o parte deseori un efect formal iar pe de altă parte poate cauza dificultăți de înțelegere. Pentru a ilustra acest aspect, am ales următorul titlu de text legislativ care îl pune în dificultate pe cititor cu privire la mesajul ce se dorește a fi transmis: „*Decizia Consiliului 1999/468/CE din 28 iunie 1999 de stabilire a modalităților privind exercitarea competențelor de executare conferite de Comisie*”/ „*Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission.*”⁹

În plus față de aceste neologisme, textele europene conțin și alte categorii de cuvinte care reprezintă creații relativ noi pentru limba română. Acești termeni lexicali sunt formați prin derivarea cu prefixe și sunt neobișnuiți pentru vorbitorul de rând al limbii române. Pentru a ilustra cele afirmate, putem oferi ca exemplu cuvintele: *non-formal/ nonformal*¹⁰, *after treatment/post-tratate*¹¹, *cross-border/ transfrontalier*¹², *transnational/transnațional*¹³. Așa cum sugerează aceste exemple, variantele documentelor europene traduse tind să păstreze tipul de compuși din limba engleză și să ne ofere construcții românești obținute prin tehnica împrumutului de cuvinte. Este interesant faptul că, deși aceste cuvinte sunt formate din elemente familiare mai multor vorbitori de limbă română, ele

⁹ <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/468/oj>, accesat la data de 12.04.2017.

¹⁰ *Decision No 291/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 6 February 2003 establishing the European Year of Education through Sport 2004* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003D0291>, accesat la data de 12.04.2017.

¹¹ *Directiva 2003/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 martie 2003 de modificare a Directivei 98/70/CE privind calitatea benzinelor și a motorinelor* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex:32003L0017>, accesat la data de 12.04.2017.

¹² *Guideline of the European Central Bank of 26 April 2001 on a Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer system* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001O0003>, accesat la data de 12.04.2017.

¹³ *Decision No 291/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 6 February 2003 establishing the European Year of Education through Sport 2004* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003D0291>, accesat la data de 12.04.2017.

sunt foarte neobișnuite în conversația de zi cu zi, din cauza caracterelor tehnice asociate cu uzul acestora. În orice caz, atât pentru variantele din limbă română cât și pentru cele din limba engleză ale documentelor Uniunii Europene, aceste creații recente sunt asociate cu forma sintetică a expresiei impusă de către tipul de discurs analizat.¹⁴

De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că, textele românești nu pot păstra toate alcătuirile ad-hoc prezente în varianta din limba engleză a documentelor Uniunii Europene. De exemplu, o redare cuvânt cu cuvânt a sintagmei *non-Annex I products*¹⁵ precum *Produse non-anexa I*, ar fi total nepotrivită și lipsită de înțeles pentru majoritatea românilor. Acesta este motivul pentru care, traducerea sintagmei respective ca *produsele ce nu figurează în anexa I*, reprezintă o soluție mai bună, care nu doar că oferă un grad de explicitate adițional, dar de asemenea sună mai natural pentru vorbitorii de limbă română.

Totodată, faptul că majoritatea principiilor europene se bazează pe principiile de drept roman se reflectă prin prezența expresiilor și a cuvintelor latinești în variantele de text din limba română și engleză a documentelor Uniunii. Acești termeni reprezintă, în general, o trăsătură caracteristică a vocabularului juridic, fapt ilustrat în următoarele exemple: „*părțile se angajează să mențină status quo-ul*”/ „*the parties undertake to maintain the status quo*”¹⁶, „*privind inter alia, protecția sănătății*”/ „*concerning, inter alia, health and environment protection*”¹⁷, „*se aplică mutadis mutandis*”/ „*shall*

¹⁴ P. Newmark, *A textbook of translation*, Editura Prentice Hall, London, 1988, p. 84.

¹⁵ *Commission Regulation (EC) No 2090/2002 of 26 November 2002 laying down detailed rules for applying Council Regulation (EEC) No 386/90 as regards physical checks carried out when agricultural products qualifying for refunds are exported* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32002R2090>, accesat la data de 13.04.2017.

¹⁶ *Agreement between the European Economic Community and the Republic of Austria on the transit of goods by road and rail - Joint Declarations - Exchanges of Letters* [Online] la [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1485277232280&uri=CELEX:21992A1221\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1485277232280&uri=CELEX:21992A1221(01)), accesat la data de 13.04.2017.

¹⁷ *Directiva 2003/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 martie 2003 de modificare a Directivei 98/70/CE privind calitatea benzinelor și a motorinelor* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex:32003L0017>, accesat la data de 13.04.2017.

*apply mutadis mutandis*¹⁸. Din moment ce se așteaptă ca expresiile latinești să fie în mod normal transferate ca atare dintr-o variantă lingvistică a documentelor Uniunii într-alta, ele nu ridică nici o problemă specială pentru traducătorii români. Cu toate acestea, textele românești dezvăluie cel puțin două aspecte interesante. Prin urmare, pentru început avem situația în care o expresie latinească dintr-un text din limba engleză este echivalată cu un termen juridic românesc, ce derivă din limba latină și care prezintă un înțeles identic: „*There must be a clear and effective mechanism for resolving cases of lis pendens*”/ „*Trebuie să fie prevăzut un mecanism clar și eficace de rezolvare a cazurilor de litispendență*.”¹⁹ În al doilea rând, este vorba despre situația în care traducătorii români selectează o expresie latinească pentru a reda înțelesul frazei din limba engleză: „*the customs office of export shall have the auditor of the competent authorities verify... the goods afterwards*”/ „*un control...să fie efectuat a posteriori de inspectorul contabil*”²⁰. Acest exemplu ilustrează un transfer interesant pentru că, așa cum am menționat anterior, expresiile latinești reprezintă o marcă stilistică a textelor juridice și, prin consecință, prezența lor în variantele românești ale documentelor Uniunii Europene contribuie la integrarea acestor texte în sistemul de texte normative produse de cultura noastră.

3. Aspecte terminologice

Din cercetarea cu rigurozitate a corpusului termenilor juridici folosiți în documentele Uniunii Europene, rezultă faptul că lexicul acestui tip de limbaj conține și termeni înzestrați cu proprietatea unei referințe speciale.

¹⁸ *Commission Regulation (EC) No 2090/2002 of 26 November 2002 laying down detailed rules for applying Council Regulation (EEC) No 386/90 as regards physical checks carried out when agricultural products qualifying for refunds are exported* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32002R2090>, accesat la data de 15.04.2017.

¹⁹ *Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32001R0044>, accesat la data de 15.04.2017.

²⁰ *Commission Regulation (EC) No 1276/2008 of 17 December 2008 on the monitoring by physical checks of exports of agricultural products receiving refunds or other amounts* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008R1276>, accesat la data de 15.04.2017.

Asemenea cuvinte specializate din cadrul unui domeniu de activitate se numesc termenii acelei discipline, și formează în mod colectiv terminologia acesteia. În documentele legislative ale Uniunii, terminologia specifică europeană ocupă un procent relativ scăzut, fiind întrecută de termenii care fac referire la drept și administrație. Mai mult decât atât, de când legislația Uniunii acoperă o arie vastă de subiecte precum energie, industrie, educație și cultură, rezultă că termenii folosiți vor fi mai mult din acele domenii specializate. Prin urmare, în textele legislative ale Uniunii, regăsim trei tipuri de termeni: cei specifici Uniunii Europene, cei juridici și administrativi și cei specifici diverselor domenii individuale.

În primul rând vom vorbi despre termenii și expresiile specifice Uniunii Europene, care includ nume ale instituțiilor și concepte a căror delimitare clară reprezintă o condiție de bază pentru o bună înțelegere a obiectivelor și activității acesteia. Cei mai importanți termeni ai Uniunii și, în același timp, cei care apar în majoritatea documentelor sunt următorii: *the European Parliament/ Parlamentul European, the Council of European Union/ Consiliul Uniunii Europene, The Community/ comunitatea, the Commission/ Comisia Europeană, the Commission of the European Communities/ Comisia Comunităților Europene, Member States/ state membre, European Central Bank/ Banca Centrală Europeană* etc. Aceste exemple indică în mod clar că variantele din limba română ale termenilor specifici Uniunii Europene sunt împrumuturi din expresii de proveniență engleză. De fapt, strategia împrumutului este utilizată frecvent atunci când sunt traduse numele unor organizații sau instituții internaționale dintr-o limbă într-alta.

Din moment ce majoritatea termenilor europeni enunțați mai sus au deja un statut bine-stabilit în vocabularul politic și juridico-administrativ românesc, aceștia nu ridică probleme serioase de traducere, iar pentru a le reda în mod corect, traducătorul trebuie să se asigure că va folosi echivalentele românești potrivite și acceptate în mod oficial. Cu toate acestea, procedul de traducere a terminologiei specifice Uniunii Europene nu se înfăptuiește atât de ușor. O avertizare în acest sens vine din partea unei traducătoare specializată în documentele Uniunii, care consideră că o traducere corectă a acestui câmp lexical necesită o bună cunoaștere a mediului Uniunii, deoarece simpla competență lingvistică se poate dovedi adesea insuficientă. Ea arată că una dintre greșelile tipice făcute de

traducătorii care nu posedă cunoștințe de bază, este de a confunda Consiliul European, o instituție cheie, cu Consiliul Uniunii Europene, care nu denotă o instituție, ci întâlnirea miniștrilor din fiecare stat membru al Uniunii Europene.²¹

În al doilea rând, în legislația europeană regăsim termeni juridici și administrativi care denotă instrumentele prin care dreptul poate fi aplicat. Câteva exemple în acest sens sunt: *the Conciliation Committee / comitetul de consiliere; rules of procedure/ regulament de procedură; financial responsibility/ responsabilitate financiară; legal framework/ cadru juridic; administrative sources/ surse administrative* și alții. Acești termeni au un caracter mai general în comparație cu terminologia specifică Uniunii, iar traducătorul trebuie să fie atent în găsirea și folosirea echivalentelor oficiale, deoarece în caz contrar, traducerea riscă să fie lipsită de scopul destinat comunicării.²²

Nu în ultimul rând, în multe dintre documentele Uniunii Europene, cel mai mare procentaj este reprezentat de terminologia caracteristică diverselor câmpuri cu care dreptul interferează. De exemplu, regăsim termeni din domeniul agriculturii precum: *common wheat / grâu comun, dairy cows/ vaci de lapte, oilseeds/ semințe oleaginoase*²³, din industria petrolului: *octane number/ cifră octanică, unleaded petrol/ benzină fără plumb*²⁴, sau din medicină de laborator: *reagents/reactivi, platelets/trombocite, anticoagulants/anticoagulante*.²⁵ Este evident faptul

²¹ S. Young, *Translating EU Documentation-Terminology aspects*, în *The linguist*, 39/2014, pp.108-110, [Online] la <http://thelinguist.uberflip.com/h/>, accesată la data de 22.04.2017.

²² A se consulta, în acest sens, *Ghidul stilistic de traducere în limba română pentru uzul traducătorilor acquis-ulul comunitar 2005* [Online] la <http://www.ier.ro>, accesat la data de 27.04.2017.

²³ *Commission Decision of 16 May 2003 amending Decision 85/377/EEC establishing a Community typology for agricultural holdings* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32003D0369>, accesat la data de 27.04.2017.

²⁴ *Directiva 2003/17/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 martie 2003 de modificare a Directivei 98/70/CE privind calitatea benzinelor și a motorinelor* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex:32003L0017>, accesat la data de 28.04.2017.

²⁵ *Acord european privind schimbul de reactivi de determinare a grupelor tisulare* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal->

că, din moment ce textele analizate fac referire la un anumit câmp de activitate umană, vor conține inevitabil cuvinte și expresii ce reprezintă „termeni de artă”²⁶ ai domeniului respectiv.

Cu toate acestea, în opoziție față de cazurile ilustrate, multe texte ale Uniunii Europene sunt preocupate și de domenii nespecializate iar prin urmare, terminologia lor specifică este des întâlnită în vocabularul general al limbii române. Câteva exemple în acest sens ar fi din domeniul educației și formării precum: *vocațional training/ formare profesională, school system/ sistem școlar, learning process/proces de învățare, study visits/vizite de studiu, cultural exchanges/schimburi culturale*²⁷ sau din politica monetară: *money market/piața monetară, payment order/ordin de plată, credit/credit, euro area/zona euro, conversion rate/ curs de schimb, account/cont*.²⁸ Trebuie să remarc din nou că, pentru toate terminologiile câmpurilor specifice conținute de documentele europene, traducătorul trebuie să identifice echivalentul oficial în limba țintă. De fapt, abilitatea de a găsi și de a utiliza orice tip de terminologie specializată reprezintă un element constituent important al competenței de a traduce.

Problema traducătorilor care lucrează cu câmpul Uniunii este că întotdeauna au de-a face cu termeni ce aparțin unui număr mare de domenii de activitate și, prin urmare, trebuie să posede calități excelente de cercetare. Chiar și atunci când un termen aparține unui singur câmp, în limba română el poate avea mai multe echivalente. Un cuvânt precum *legal* se poate dovedi o capcană lexicală și poate fi tradus într-o varietate de moduri, depinzând în mare parte de cuvântul însoțitor, precum: *legal document/*

[content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A21974A0917\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A21974A0917(01)), accesat la data de 28.04.2017.

²⁶ T. Vianu, *Ceva despre arta traducerii* în T. Vianu, *Studii de literatură universală și comparată*, Editura Academiei Republicii Popolare Române, București, 1963, p.46 și urm.

²⁷ *Decision No 291/2003/EC of the European Parliament and of the Council of 6 February 2003 establishing the European Year of Education through Sport 2004* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003D0291>, accesat la data de 28.04.2017.

²⁸ *Guideline of the European Central Bank of 26 April 2001 on a Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer system* [Online] la <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001O0003>, accesat la data de 28.04.2017.

document legal, valabil, act autentic; legal owner/ proprietar legitim, legal English/ engleza juridică, (to take) legal action/ (a intenta) o acțiune în justiție.²⁹

Este interesant faptul că, dificultatea prezentată de textele Uniunii din punct de vedere terminologic este determinată, nu atât de mult de termenii și expresiile Uniunii, ci de termenii ce aparțin câmpurilor cu care documentele legislative se preocupă. Această caracteristică se datorează parțial faptului că textele analizate ilustrează în mod egal tipul juridic și administrativ al discursului, ultimul fiind descris de teoreticieni³⁰ ca deținător de un număr mare de termeni din alte domenii de activitate.

4. Concluzii

Limbajul juridic cuprinde totalitatea cuvintelor care au semnificații juridice și posibilitățile lor combinatorii. Cuvintele utilizate sunt fie specifice limbajului juridic, fie din lexicul comun, fie din lexicul științific interdisciplinar. Normele lexico-semantice ale documentelor Uniunii Europene din România au apărut sub influența textelor englezești. Cu alte cuvinte, caracteristicile lexico-semantice ale documentelor englezești sunt responsabile pentru categoriile de cuvinte folosite în textele traduse în limba română (de exemplu, majoritatea neologismelor sau cuvintele cu un caracter internațional), pentru înalta frecvență înregistrată de termenii tehnici, ca și pentru vastul domeniu pe care le acoperă, pentru tipul de sintagme prezentate de aceste texte și pentru majoritatea particularităților semantice pe care le afișează. Documentele normative elaborate în România au exercitat mai puțină influență la acest nivel. Acest tip de influență se face simțită în mod special în cazul anumitor termeni juridici și al unor formulări standard caracteristice discursului juridico-administrativ, pentru care documentele normative românești reprezintă surse de echivalente oficiale de încredere. Dar, indiferent de factorii care le-au influențat, toate normele lexico-semantice prezentate de variantele românești ale documentelor Uniunii pot fi privite ca instrucțiuni folositoare pentru traduceri viitoare, ce doresc să producă textul cu o dublă direcție de integrare: în interiorul

²⁹ D. Dumitrescu, *Dicționar român-englez juridic*, Editura Akademos Art, București, 2009, p.178.

³⁰ A. Stoichițoiu-Ichim, *Semiotica discursului juridic*, Editura Universității București, 2001, p.15.

sistemului de documente românești normative, cât și în interiorul majorității textelor ce formează legislația europeană.

